

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-36/1012

Ankara

21/2/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Orman Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 16/2/2000 tarihinde kararlaştırılan "Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Tarım, Orman ve Köylükleri
Esas Kom.	Plan ve Bütçe
Tarih	22.2.2000-4/637
E. Md.	K.D.B.ek.
Başkan	Murat Sökmen

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz yüzölçümünün % 26'sı orman alanıdır. Ormanlık alan toplamı 20.7 milyon hektardır. Bu alanın % 51'i verimli, % 49'u bozuk ormandır.

Topraklarımızın % 86'sı hafiften çok şiddetliye kadar erozyon tehdidi altındadır.

Ülkemizde ormanlık alanlar tarımsal ve sınai yayılımının baskısı ile karşı karşıyadır. Günümüzde hızla artan nüfusa ve sanayinin gelişmesine paralel olarak ortaya çıkan çevre sorunları uluslararası boyut kazanmış bulunmaktadır.

Toprak erozyonunu, selleri, taşkınları ve çığ felaketini önleyen en önemli etken ormanlardır. Bu felaketlerin önlenmesi öncelikle üst havzalardaki orman alanlarında yapılacak ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarına bağlıdır.

Orman ürünlerine olan talebin karşılanabilmesi ve ülkemiz topraklarının erozyonla yok olmasının önlenmesi için % 49 oranındaki bozuk orman alanlarımızın ağaçlandırılması, verimli orman miktarının artırılması, buna ek olarak da orman alanlarımızın ülke yüzölçümüne oranının % 30'un üzerine çıkarılması zorunluluğu vardır.

Ülkemiz flora ve fauna açısından çok zengin bir biyolojik çeşitliliğe sahiptir. 3.500'ü ülkemize özgü olmak üzere 10 binin üstünde değişik türe sahibiz. Sahip olduğumuz bu zengin biyolojik çeşitliliğin korunması; milli parklar, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları ve tabiat anıtı statüleri aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. Ayrıca gen koruma ormanları, muhafaza ormanları, yaban hayatı koruma alanları ve tohum meşcereleri programlarıyla biyolojik çeşitliliğin yerinde korunması faaliyetleri desteklenmektedir.

Yukarıda belirtilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde; Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesinin önemli ve vazgeçilmez bir yeri vardır. Ancak, rekabetçi piyasa ekonomisinin uygulanmadığı ve tekel konumunda bulunduğu dönemlerde yeterli gelirin olması nedeniyle gündeme getirilmeyen bazı konuların, bugünkü rekabetçi ortamda döner sermayenin faaliyetlerini sürdürebilmesi için yeni bir değerlendirmeye tabi tutulması gereği ortaya çıkmıştır.

Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesi bugün işçi ücretlerini, vergileri ve sigorta primlerini zamanında ödeyememektedir. Yıllık gelirleri 250 ABD Doları civarında olan orman köylüleri döner sermayeye ürettikleri malların karşılığında alacaklarını gecikmeli olarak alabilmektedir. Değişik zamanlarda orman olmayan yerlerde açılmış olan orman işletme müdürlüklerinin zararları ile de döner sermayenin yükü artmış bulunmaktadır. 2000 yılı Haziran ayından itibaren yürürlüğe girecek olan işsizlik sigortası primlerinin zamanında ödenememesi, bir şekilde işini kaybeden orman işçilerinin işsizlik sigortası ödeneğinden de yararlanamaması sonucunu da beraberinde getirecektir.

Diğer taraftan, döner sermaye işletme müdürlükleri bugün ülke ihtiyacı olan yapacak ve yakacak odun hammaddesi üretmekte ve yaklaşık 18 bin orman köyünde yaşayan 7 milyon civarında orman köylüsüne kazanç sağlamaktadır. Orman köylülerinin bu kazancı; ucuz yapacak ve yakacak ihtiyaçlarının karşılanması şeklinde olduğu gibi üretimde görev almaları sonucunda doğrudan gelir transferi şeklinde de olmaktadır.

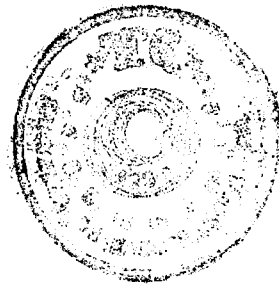

Yangınla mücadelede istihdam edilen işçi ücretleri, orman köylülerine yapılan indirimli satışlar sonucunda oluşan ve Hazine tarafından ödenmeyen görev zararları, yerli orman ürününe fon uygulaması, brüt kazanç üzerinden hazine hissesi ödemesi, katma bütçeye tarife bedeli adı altında ödeme yapılması ve verimsiz işletmelerin faaliyetlerini zararına sürdürmeye devam etmesi gibi hususlar, döner sermayenin ürettiği orman emvalinin maliyetinin piyasa fiyatlarının çok üzerine çıkmasına ve ithal orman ürünleri ile rekabet şansının yitirilmesine yol açmakta ve bu hammaddeyi kullanan yerli sanayii de olumsuz etkileyerek ülkenin ihracatını da olumsuz yönde etkilemektedir.

Bütün bunların sonucunda, 1999 yılında 186 trilyon liralık bütçede 40 trilyon lira zararla karşı karşıya kalınmıştır. Önlem alınmadığı takdirde 2000 yılı zararının 60 trilyon liranın üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Orman Genel Müdürlüğünün içinde bulunduğu bu açmazdan çıkarılması ve kendinden beklenen vazgeçilemez hizmetlerin devamlılığının sağlanabilmesi için; emniyet, eğitim ve sağlık gibi bir kamu hizmeti olduğu yadsınamayacak olan yangınla mücadele giderlerinin yükü döner sermayeden alınarak katma bütçeye aktarılmaktadır. 1999 yılında yangınla mücadele için yapılan harcama miktarı 35,3 trilyon liraya ulaşmıştır. Bu miktar; toplam döner sermaye gelirin % 23,4'üne tekabül etmektedir. Ülkemizin geleceği için vazgeçilemez olan ve tamamen kamu hizmeti niteliğindeki bu faaliyetin orman emvali satılması suretiyle elde edilecek gelirden finanse edilmesinin kabulü mümkün değildir. Düzenlenen Kanun Tasarısı ile yangınla mücadele için yapılacak giderlerin katma bütçeye aktarılması esası getirilmektedir.

Bunlara ek olarak gayri safi hasılat üzerinden hazine hissesi alınması uygulaması da maliyetler ve dolayısıyla satışlar üzerinde olumsuz etkide bulunmaktadır. Önerilen değişiklikte Hazine hissesinin alınması döner sermayenin kar etmesi koşuluna bağlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Orman yangınları ile mücadele harcamaları esasen eğitim, sağlık ve savunma hizmetlerinde olduğu gibi bir kamu hizmeti olup, katma bütçeden ödenmesi gerekmektedir. Geçmişte döner sermayenin gelir fazlası vermesi nedeniyle bu ödemeler döner sermayeye aktarılmıştır. Bugün ise, Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesinin bu ödemeleri yapacak imkanları bulunmamaktadır. Döner sermaye faaliyetleri ile ilgisi bulunmayan bu giderlerin ait olduğu bütçe olan katma bütçeye aktarılması amacıyla maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 2 – Madde ile; 6831 sayılı Kanuna bir madde eklenmektedir.

Bilindiği üzere, Orman Genel Müdürlüğü katma bütçeli, tüzel kişiliği haiz bir kamu kuruluşudur. Ancak bu kamu görevinin yanında ormanların işletilmesi görevi nedeniyle iktisadi bir kuruluş niteliği de taşımaktadır.

6831 sayılı Orman Kanunu, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ve Devlet Orman İşletmesi Döner Sermaye Yönetmeliğinde yer alan hükümler gereğince; ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi, imar ve ıslah edilmesi, kadastro, amenajmanı ve verimliliğinin artırılması görevleri Orman Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğüne verilen bu görevlerin büyük bölümü orman ürünlerinin satışından elde edilen gelirler ve döner sermaye gelirleri ile yerine getirilmektedir.

Ancak; ormanların fonksiyonel faydalarının bilincinde olan gelişmiş ülkelerde diğer sektörlerden ormancılık sektörüne kaynak aktarılırken, ülkemizde ormancılık sektöründen diğer sektörler kaynak aktarılmaktadır. Bunlar muhtelif kanunlarla getirilen indirimli satışlar ile hisse ve fonlardan oluşmaktadır.

6831 sayılı Orman Kanununun 31, 32, 33 ve 34 üncü maddeleri, 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin (c) bendi, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 71 inci maddesi, 775 sayılı Gecekondu Kanununun 28 inci maddesi gereğince piyasa fiyatlarına göre indirimli satışlar yapılmaktadır. Ayrıca, 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununa göre açık artırmalı satışlar üzerinden gider düşülmeden % 6 fon payı ayrılmaktadır.

Bunların yanında, 1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun ek 9 uncu maddesine göre gayrisafi gelirlerden % 10 oranında Hazine hissesi alınmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğünün giderleri, kamu hizmeti niteliği taşıyan ancak finansmanı döner sermaye bütçesinden karşılanan orman yangınları ile mücadele faaliyetlerinden dolayı büyük oranda artmaktadır.

Diğer taraftan Orman Genel Müdürlüğünün satış gelirleri, son on yıl içerisinde orman ürünleri ithalatı nedeniyle reel bazda % 50 oranında azalmıştır. Bu durum giderlerin karşılanamamasına ve sürekli zararlara neden olmaktadır.

Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğünce alınan bütün tasarruf tedbirlerine rağmen yukarıda belirtilen mali yükler ve diğer nedenlerden dolayı ormancılık faaliyetlerine yeterli miktarda kaynak ayrılamaz duruma gelinmiştir.

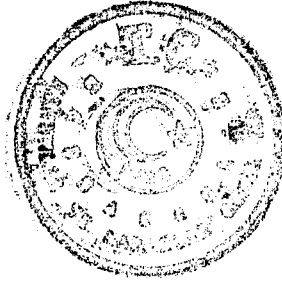
Bu nedenlerle, halen döner sermayeli işletmeler için uygulanan ve gayrisafi gelirlerden alınan % 10 oranındaki Hazine hissesinin kaldırılması, bu hissenin ancak döner sermaye işletmelerinin konsolide bilançolarının karla kapanması halinde, ödenmesine dair hüküm getirilmektedir.

Madde 3 – Madde ile; 6831 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmektedir.

Bu Kanunun 1 inci maddesi ile Orman Kanununun 75 inci maddesine eklenen fıkra gereği, orman yangınlarını önleme ve orman yangınlarıyla mücadele harcamalarının Orman Genel Müdürlüğü Katma Bütçesinden karşılanacağı hükme bağlanmıştır. Bu geçici madde ile 2000 yılı için bu harcamaların Katma Bütçeden karşılanmasına imkan veren bütçe düzenlemelerinin yapılması öngörülmektedir.

Madde 4- Yürürlük maddesidir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Madde 1- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 75 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

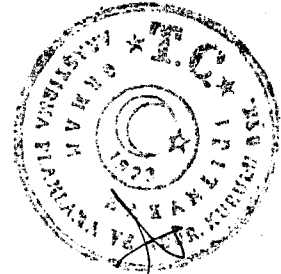
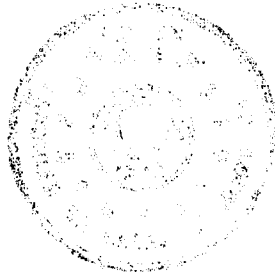
“Orman yangınlarını önleme ve orman yangınlarıyla mücadele harcamaları için Orman Genel Müdürlüğü Katma Bütçesine yeterli miktarda ödenek konulur.”

Madde 2- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ek Madde 6- 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun ek 9 uncu maddesi hükümleri Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğüne bağlı döner sermaye işletmeleri hakkında uygulanmaz. Şu kadar ki, bu döner sermayelerin konsolide bilançolarının karla kapanması halinde tahakkuk eden kurumlar vergisinin mahsubundan sonraki karı üzerinden her yılın Mayıs ayının sonuna kadar %10 oranında Hazine hissesi Genel Bütçeye irat kaydedilir.”

Madde 3- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 7- Orman Genel Müdürlüğü döner sermaye işletmeleri bünyesinde bulunan ve bir yıl içinde beş ayı geçmemek üzere münhasıran yangınla mücadele hizmetlerinde çalıştırılacak geçici işçiler için, Orman Genel Müdürlüğü 2000 yılı Katma Bütçesinde yeni tertip açılır. Şu kadar ki, bu tertibe yedek ödenekten aktarılacak tutar, vize edilen toplam 45000 adam/ay kullanımı kapsamındaki 9.000 yangın işçisinin ücret ve ikramiye harcamalarının gerektirdiği miktarı geçemez.”

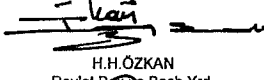
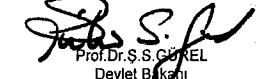
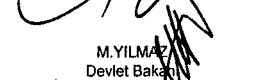
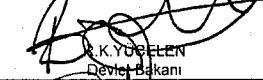
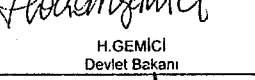
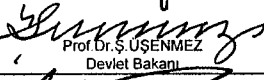
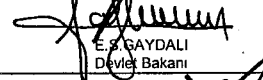
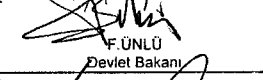
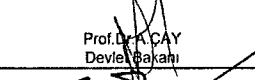
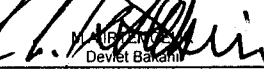
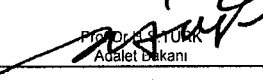
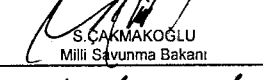
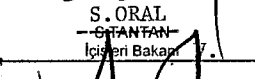
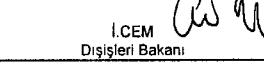
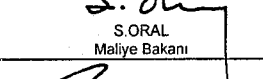
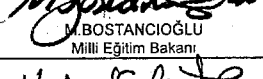
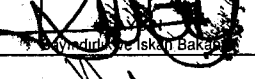
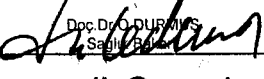
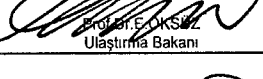
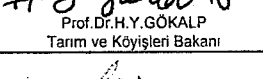
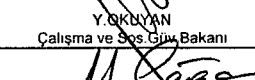
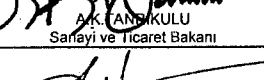
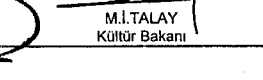
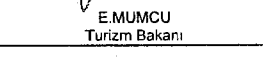
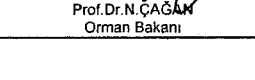
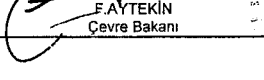
T/ 12

Madde 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.C.E. ÖMER Sağ. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	 R. Y. ÖZKAN Devlet Bakanı
 P. Y. YÜSKAY Devlet Bakanı	 M. KECEKÖR Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. S. ÇEREL Devlet Bakanı	 S. S. MUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. S. ÇEREL Devlet Bakanı	 S. K. YÜREK Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. ÜSEMEZ Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. YÜREK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKOĞLU Millî Savunma Bakanı
 S. ORAL İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIĞLU Millî Eğitim Bakanı
 Prof. Dr. S. YÜREK Sağlık Bakanlığı	 Prof. Dr. S. YÜREK Sağlık Bakanlığı	 Prof. Dr. E. OKSİZ Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
 Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı	 A. K. TANIRKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101- 36

294

NOT

Tasarı ile;

Orman yangınlarını önleme ve orman yangınlarıyla mücadele harcamaları için Orman Genel Müdürlüğü katma bütçesine yeterli miktarda ödenek koyulması.

2- 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun; "genel bütçeye dahil dairelere ve katma bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli işletmelerin aylık gayrisafi hasılatının %10'unun en geç ertesi ayın 20'sine kadar genel bütçeye irat kaydedilmek üzere ilgili saymanlıklara yatırılması" hükmünü içeren ek 9 uncu maddesinin, Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğüne bağlı döner sermaye işletmeleri hakkında uygulanmaması.

3- Orman Genel Müdürlüğü döner sermaye işletmeleri bünyesinde bulunan ve bir yıl içinde beş ayı geçmemek üzere münhasıran yangınla mücadele hizmetlerinde çalıştırılacak geçici işçiler için Orman Genel Müdürlüğü 2000 yılı Katma Bütçesinde yeni tertip açılması.

öngörülmektedir.

Taslak hakkında ilgili bakanlık görüşleri alınmamıştır

BÖLENT ECEVİT
BASBAKAN

D.BANÇEU Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	H.H.ÖZKAN Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	M.KEÇİCİ Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	R.ÖNAL Devlet Bakanı
M.KEÇİCİ Devlet Bakanı	M.KEÇİCİ Devlet Bakanı	Prof.Dr.S.S.ÖZEL Devlet Bakanı	S.SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
Y.YALOVA Devlet Bakanı	M.YILMAZ Devlet Bakanı	Prof.Dr.S.ÖZÜDOĞLU Devlet Bakanı	R.K.YÖCELEN Devlet Bakanı
H.GEMİCİ Devlet Bakanı	Prof.Dr.S.ÖZENMEZ Devlet Bakanı	E.ŞAYDALI Devlet Bakanı	F.ÖNLÜ Devlet Bakanı
Prof.Dr.K.ŞAY Devlet Bakanı	M.KEÇİCİ Devlet Bakanı	M.KEÇİCİ Devlet Bakanı	S.ÇAKIROĞLU Mülkiyet Bakanlığı
S.ÖRAL İçişleri Bakanı	İ.CEM Orman Bakanlığı	S.ÖRAL Maliye Bakanı	M.ÖSTANCIĞLU Mülkiyet Bakanlığı
Y.ÖZKAN Çalışma ve İşg. Bakanlığı	A.K.TANRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	M.İ.TALAY Kültür Bakanı	Prof.Dr.H.Y.ÖZKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
Prof.Dr.N.ÇACAN Orman Bakanı	F.AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101- 36

(294)

ORMAN BAKANLIĞI (294)
ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINI
KANUN TASARISI.

(KANUN TASARISI)

ter.

yürütür.